

جدول شماره ۲- توزیع جغرافیائی صادرات کره (ارقام بصورت درصد)

سال	۱۹۶۲	۱۹۷۱	۱۹۸۱	*۱۹۸۶
(میلیون دلار) کل صادرات :	۵۴/۸	۱۱۳۲/۰	۲۰۸۸۵/۸	۳۴۷۱۴/۵
(درصد)	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰
سیا :	۶۴/۲	۳۶/۳	۳۹/۸	۳۲/۲
آین	۴۲/۸	۲۵/۱	۱۶/۷	۱۵/۶
روپا	۱۱/۴	۱۰/۱	۱۶/۱	۱۵
ایالات متحده آمریکا	۲۱	۴۶/۷	۲۸/۹	۳۹/۹
آفریقا	-	-	۰/۹	۲/۳
قیانوسیه	۰/۳	۰/۹	۴/۹	۱/۸

خذ با استفاده از: ITC, The Export Performance of the Republic of Korea 1961-1982 (Geneva: ITC Pub. 1984), P.16.

Bank of Korea, Quarterly Economic Review, March 1987, p. 27.

آمار مربوط به سال ۱۹۸۶ از ماخذ:

Economic Review, March 1987, p. 27.

ساختار کالائی صادرات کره

.....

از سال ۱۹۶۲ و با آغاز سیاستهای اقتصادی دولت بر اساس برنامه‌های پنجساله، ساختار صادراتی کره تغییرات اساسی نموده است. در سال ۱۹۶۲، ۷۳ درصد صادرات را مواد اولیه و تنها ۲۷ درصد را مصنوعات صنایع تشکیل میداد. از اواسط دهه ۱۹۶۰، واردات تکنولوژی، سرمایه‌گذاریهای خارجی و حمایتهای مالی دولت از صنایع کاربر، ترکیب صادرات را بسرعت تغییر داد بطوریکه در پایان برنامه سوم در سال ۱۹۷۱ مواد اولیه تنها ۱۴ درصد و مصنوعات صنایع سبک ۶۳/۹ درصد کل صادرات را شامل میشد. صادرات منسوجات و پوشاک بدلیسه سیاستهای تشویقی دولت رشد چشمگیری یافت و در حال حاضر علی‌رغم کاهش نسبی اهمیت این صنعت در مقایسه با صنایع عظیم دیگر، هنوز هم این صنعت بعنوان مهمترین منبع تامین ارز کشور بشمار میرود. در سال ۱۹۸۳، صادرات این اقلام ۲۴ درصد کل صادرات کشور بوده است. در دهه ۱۹۷۰ صنایع سنگین و بخصوص صنعت الکترونیک از رشد زیادی برخوردار گردید. در سال ۱۹۶۹ صنعت الکترونیک یکی از صنایع استراتژیک شناخته شد. از جمله عوامل اصلی پیشرفت این صنعت را میتوان سیل سرمایه‌گذاریهای خارجی، سوبسیدهای دولت و امتیازات مالیاتی دانست. رشد سالانه صادرات صنعت الکترونیک در دهه ۱۹۷۰، ۴۵ درصد بوده است. در سال ۱۹۸۱ صادرات چهار گروه عمده کالاهای منسوجات و پوشاک، تولیدات فلزی، کشتی و قایق و کفش مجموعاً ۵۴ درصد کل صادرات کره را تشکیل داده است. سهم صادرات کره در صادرات جهانی اقلامی نظیر پوشاک و منسوجات، کشتی و قایق و کفش در سال ۱۹۸۳ به ترتیب برابر

(۱)

۱۵،۱۰ و ۱۰ درصد بوده است. سایر اقلام مهم در صادرات کره عبارتند

از فولاد، اسباب بازی، ماهی و کالاهای مسافرتی.

سهم گروه‌های کالائی در صادرات کره در جدول شماره ۳ نمایانگر

تغییراتی است که در ساختار کالائی صادرات کره طی سالهای ۱۹۸۶-۱۹۶۲

پدید آمده است، بطور خلاصه میتوان گفت که تحت تاثیر سیاستهای توسعه

اقتصادی و تشویق صادرات، ساختار کالائی صادرات کره از کالاهای

کاربر، به کالاهای کاربر پیچیده و از این نوع کالاهای سرمایه

بر با تکنولوژی پیشرفته تر تغییر یافته است. در جدول شماره ۴ نیز ارزش

صادرات کره جنوبی بر حسب گروههای کالائی در دوره ۸۴-۱۹۶۲ ارائه

شده است.

جدول شماره ۳- ساختار صادراتی جمهوری کره بر حسب گروههای کالائی

طی سالهای ۱۹۸۱-۱۹۶۲ و برآورد آن در سال ۱۹۸۶

(ارقام بصورت درصد)

برآورد ۱۹۸۶	۱۹۸۱	۱۹۷۶	۱۹۷۱	۱۹۶۶	۱۹۶۲	گروه کالاهای
۵/۵	۹/۱	۱۰/۲	۱۴	۳۷/۶	۷۳	مواد اولیه
۳۹/۵	۴۷/۶	۶۱/۴	۶۳/۹	۵۰/۵	۲۷	تولیدات صنایع سبک
۵۵	۴۳/۳	۲۸/۴	۲۲/۱	۱۱/۹	-	تولیدات صنایع سنگین
۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	کل تولیدات

ITC, International Trade FORUM, Jan. - March 1985,
p. 17.

(۱): United Nations, Handbook International Trade & development Statistics (New York: United Nations Pub.) 1987, p 209.

جدول شماره ۴- ارزش صادرات جمهوری کره جنوبی برحسب گروههای کالایی طی سالهای (۱۹۶۲-۱۹۸۶) (ارقام به میلیون دلار)

سال	کل صادرات	مواد فلزی و مواد فلزی زنده	مواد فلزی و غیرفلزی (غیر نفتی)	مواد غذایی و مشروبات الکلی	مواد نساجی و سایر	مواد شیمیایی	مواد معدنی	مواد دیگر	مواد نفتی
۱۹۶۲	۵۲/۸	۲۱/۸	۰/۱۲	۱۹/۲	۲/۳۶	۰/۰۶	-/۹۹	۶/۱۷	۱/۲۲
۱۹۶۳	۸۴/۸	۱۸/-	۰/۲۵	۲۶/۱	۲۶/۷	۰/۰۹	-/۹۰	۲۸/۱	۲/۰۶
۱۹۶۴	۱۱۹/۱	۲۶/۲	۰/۱۸	۳۱/۲	۲/۳۸	۰/۰۸	-/۹۲	۳۲/۲	۲/۲۰
۱۹۶۵	۱۷۵/۸	۲۸/۱	۰/۸۹	۳۷/۰	۳/۸۹	۰/۰۷	-/۳۷	۴۴/۲	۳/۵۰
۱۹۶۶	۲۵۰/۲	۲۱/۲	۰/۸۹	۲۶/۶	۱/۵۰	۰/۱۲	-/۷۱	۸۲/۱	۹/۵۶
۱۹۶۷	۳۲۰/۲	۳۷/۹	۲/۰۱	۵۸/۰	۱/۳۷	۰/۱۹	-/۲۶	۱۰۰/۲	۱۲/۱۸
۱۹۶۸	۴۵۵/۲	۲۲/۲	۸/۶	۶۱/۵	۲/۲۹	۰/۱۹	-/۱۹	۱۲۲/۵	۲۲/۲۸
۱۹۶۹	۶۲۲/۵	۵۰/۲	۱۲/۸	۷۳/۰	۲/۸۳	۰/۰۶	-/۵۶	۱۳۳/۸	۵۳/۲
۱۹۷۰	۸۳۵/۱	۶۵/۵	۱۲/۲	۹۹/۹	۳/۳۶	۰/۰۶	-/۲۱	۲۲۰/۸	۶۱/۲
۱۹۷۱	۱۱۳۲/۰	۶۹/۶	۱۵/۲	۹۲/۸	۱۱/۳۷	۰/۰۸	-/۸۶	۳۲۸/۲	۸۷/۲
۱۹۷۲	۱۶۲۱/۰	۱۰۶/۹	۱۲/۰	۱۱۹/۲	۱۸/۱	۰/۲۷	-/۲۷	۵۱۴/۲	۱۷۱/۸
۱۹۷۳	۲۳۲۵/۰	۲۲۵/۵	۲۲/۹	۱۹۶/۱	۲۵/۲	۰/۲۲	-/۲۲	۶۸۵/۵	۲۳۵/۲
۱۹۷۴	۳۲۶۰/۲	۲۹۹/۷	۲۹/۵	۱۸۹/۲	۱۰/۲۷	۱/۲۷	-/۸	۱۱۲۵/۵	۶۷۲/۲
۱۹۷۵	۵۰۸۱/۰	۶۰۲/۲	۶۷/۵	۱۲۰/۶	۱۱۰/۷	۰/۲۳	-/۵	۱۳۹۵/۱	۷۲۲/۱
۱۹۷۶	۷۸۱۸/۲	۵۰۸/۲	۷۸/۲	۱۸۸/۶	۱۶۶/۶	۱/۱۶	-/۷	۲۲۲۷/۱	۱۲۸۲/۶
۱۹۷۷	۱۰۰۴۶/۲	۹۲/۹	۱۰۸/۲	۲۹۵/۲	۲۸۸/۹	۲/۲۷	-/۱	۳۰۲۲/۱	۱۸۵۲/۲
۱۹۷۸	۱۳۷۱۱/۶	۹۲۲/۵	۱۱۹/۹	۳۶۶/۱	۳۶/۷	۱۱/۲	-/۲	۳۷۵/۷	۲۷۰۹/۸
۱۹۷۹	۱۷۲۰۵/۲	۱۰۸۲/۰	۹۵/۲	۴۵۲/۷	۵۲/۰	۲۶/۲	-/۲	۴۹۱/۲	۳۲۲/۸
۱۹۸۰	۱۷۲۱۶/۸	۱۱۵۲/۷	۱۲۲/۱	۳۳۱/۲	۶۶/۲	۱۲/۸	-/۲	۶۲۵/۹	۳۲۵/۲
۱۹۸۱	۲۰۸۸۵/۸	۱۰۷۲/۲	۱۱۹/۲	۳۸۳/۹	۵۹/۰	۱۲/۸	-/۰	۷۲۱۵/۱	۲۶۱۱/۸
۱۹۸۲	۲۱۸۵۲/۲	۱۰۸۰/۶	۱۲۷/۸	۴۲۶/۶	۲۹۰/۰	۸/۶	-/۶	۶۶۲/۸	۶۱۵۲/۷
۱۹۸۳	۲۲۲۴۵/۱	۱۲۵/۸	۱۲۲/۰	۴۲۲/۰	۵۵/۰	۲/۱	-/۲	۶۹۶/۹	۷۹۸۱/۲
۱۹۸۴	۲۲۹۲۲/۹	۱۱۹/۲	۱۱۲/۲	۴۳۷/۹	۵۳/۲	۲/۲	-/۲	۸۵۵/۲	۱۰۴۲۲/۰
۱۹۸۵	۳۰۲۸۲/۱	۱۱۲۶/۲	۱۰۶/۸	۴۲۷/۹	۵۸۱/۲	۲/۷	-/۸	۹۳۵/۸	۱۱۲۸۲/۷
۱۹۸۶	۳۲۷۱۲/۵	۱۵۲/۶	۹۵/۲	۴۳۶/۷	۶۷۵/۶	۲/۸	-/۲	۱۰۶۸/۲	۱۱۶۶۰/۶

ITC, The export Performance of the Republic of Korea 1961-1982

(Geneva: ITC. Pub. 1984)

ارقام مربوط به سال ۱۹۸۲ به بعد از ماخذ:

Bank of Korea Quarterly Economic Review, March 1987, P. 26.

در تاریخ کوتاه توسعه اقتصادی بعد از جنگ جهانی دوم، یکی از موفقیت آمیزترین نمونه‌های بارز یعنی کره جنوبی می‌تواند مورد بررسی و توجه سایر کشورها در حال توسعه قرار گیرد. این کشور در مدت کمتر از سی سال توانسته خود را از فقر شدید به سطح زندگی نسبتاً "بالایی" برساند. تولید ناخالص ملی این کشور بین سال‌های ۱۹۶۲ تا ۱۹۷۹ بطور متوسط سالانه ۹/۷ درصد و صادرات آن بطور متوسط سالانه ۴۰ درصد در طی این مدت رشد یافته است. تحقیقات اقتصادی و برآوردهای اقتصادسنجی نشان می‌دهد که نقش مستقیم دولت و سیاستهای تشویقی صادرات مهمترین عامل موثر در موفقیت‌های اقتصادی و صنعتی شدن این کشور بشمار می‌آید. تخصیص منابع در جهت گسترش صنایع، افزایش هزینه‌های تحقیق و توسعه و نیز سطح مهارت و تخصصهای فنی افراد، ایجاد مراکز گسترش صادرات، اعتبارات و سوبسیدهای دولتی اعطائی به بخش صادرات و سایر تسهیلاتی که دولت در این جهت صورت داده است، از جمله عوامل موثر در رشد اقتصادی این کشور بشمار می‌روند.

در بسیاری از کشورهای در حال توسعه بدلائل سیاسی از جمله خدشه دار شدن اعتبار دولت و دلائل اقتصادی از جمله افزایش تورم داخلی معمولاً دولت‌ها اقدام به کاهش ارزش پول نمی‌کنند، اما در کره جنوبی، کاهش برنامه‌ریزی شده ارزش پول که بطور ادواری توسط دولت صورت گرفته، یکی دیگر از عوامل موثر در افزایش صادرات این کشور بوده است. اما بهر حال رسیدن به این رشد اقتصادی هزینه‌هایی نیز برای کره در برداشته است که قابل بررسی است.

(۱): اقتصاددانانی چون "Larry E. Westphal, Bella Balassa"

در این زمینه تحقیقات زیادی نموده‌اند.

بدلیل فقدان منابع مالی و طبیعی در این کشور، توسعه اقتصاد
کره نیازمند سرمایه‌گذارانی خارجی بود و بمنظور صنعتی
شدن، واردات تکنولوژی و کالاهای سرمایه‌ای اجتناب‌ناپذیر می‌نمود
که عمدتاً از آمریکا و ژاپن تأمین می‌گردید. بهمین لحاظ یکی از نکات
بارز در اقتصاد سیاسی و بالتبع تجارت این کشور وابستگی آن به
آمریکا است که پس از جنگ دو کره آغاز و هم‌اکنون نیز ادامه دارد. علی‌رغم
پیشرفت‌های قابل ملاحظه این کشور، وابستگی به آمریکا را می‌توان
بزرگترین عامل منفی بشمار آورد که اقتصاد این کشور را ضربه‌پذیر
می‌نماید و میبایست قویاً مورد توجه سایر کشورهای در حال توسعه که به
توسعه اقتصادی خویش می‌اندیشند قرار گیرد. برای مثال افزایش
صادرات کره به آمریکا و تراکم مثبت تجاری کره با این کشور سبب گردیده که
در دهه اخیر، سیاست‌های حمایتی بر علیه این صادرات از جانب دولت
آمریکا اجرا گردد. از سوئی کاهش ارزش دلار نیز می‌توانند تا حدودی تراز
پرداخت‌های این کشور را با مشکلاتی مواجه سازد.

در دهه ۶۰ دولت کره بخوبی توانست از مزیت نسبی کره یعنی
نیروی کار فراوان و ارزان در جهت افزایش تولیدات صنایع کاربر
استفاده نماید. همزمان با ورود سایر کشورهای در حال توسعه به بازار
این محصولات و افزایش دستمزدها در داخل کشور، اعتبارات و سیاست‌های
تولیدی و تجاری دولت معطوف به گسترش صنایع سنگین در دهه ۱۹۷۰
گردید. اما در اوایل دهه ۱۹۸۰ با زدهی سرمایه‌گذاران به دلیل رقابت
سایر کشورهای در حال توسعه خصوصاً کشورهای جنوب شرقی آسیا از
یکسو و سیاست‌های حمایتی کشورهای صنعتی از سوی دیگر کاهش یافته
است. سیل عظیم سرمایه‌گذاران و اعتبارات دولتی در صنایع سنگین و
صنایع شیمیایی بعنوان مهمترین عامل داخلی سبب کاهش نسبی

اعتبارات پرداختی و سرمایه‌گذاران در صنایع سبک‌کره گردیده است بطوریکه از اوایل دهه ۱۹۸۰ با زدهی صنایع کره در مجموع کاهش یافته است. عوامل خارجی نیز از جمله بحران دوم نفتی، رکود جهانی و تداوم وجود نرخهای بالای بهره در بازارهای مالی بین‌المللی در این کاهش بازدهی موثر بوده‌اند.

نکته قابل توجه دیگر در رشد اقتصاد ایران توزیع نابرابر آن میان بخشهای اقتصادی است. با اولویت قرار دادن صنعت و تمرکز بخش عظیمی از سرمایه‌گذاران در این بخش در طی برنامه‌های پنجساله، بخش کشاورزی از توسعه بدور ماند، درحالیکه سالیان متمادی این کشور در زمینه محصولات اساسی کشاورزی مانند برنج خودکفا بود و تا حدودی نیز نیازها را از استعمارگران راتامین مینمود. در حال حاضر اکثر نیازهای اولیه غذایی این کشور از خارج وارد میگردد.

بخش صنعت از سال ۱۹۶۲ تا ۱۹۸۴ بطور متوسط سالانه ۱۶ درصد رشدیافت که از رقم مربوط به رشد تولید ناخالصی کشور در طی آن دوره بیشتر است. سهم بخش صنعت در تولید ناخالص ملی از ۹/۱ درصد در سال ۱۹۶۲ به ۳۴ درصد در سال ۱۹۸۴ افزایش یافته درحالیکه طی همین مدت بخش کشاورزی تنها ۴/۸ درصد رشدیافته است. این عدم تعادل را بصورت دیگر در کاهش اشتغال بخش کشاورزی به سود بخش صنعت نیز میتوان یافت. بطوریکه طی سالهای ۱۹۶۳ تا ۱۹۸۴ میزان اشتغال در بخش کشاورزی ۲۳ درصد کاهش یافت درحالیکه در بخش صنعت در همین دوره حجم اشتغال بیش از ۵ برابر افزایش داشته است. از جمله دلایل مربوط به این تفاوت نرخهای رشد میتوان سطوح متفاوت تکنولوژی بکاررفته

(۱): هفته نامه اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران، شماره ۲-

فروردین ۱۳۶۴، صفحه ۶۸.

در بخش‌های مختلف و تفاوت میان با زده‌ی آنها، اختلاف ساختاری تقاضا در اقشار جامعه بدلیل ناهماهنگی درآمدی میان شهر و روستا و نیـــــــز سیاست‌های حمایتی دولت از جمله اعتبارات پرداختی و سوبسیدها به بخش صنعت دانست .

علی‌رغم این مشکلات، بخوبی آشکار است که سیاست‌های توسعه صنعتی کره بر پایه تشویق صادرات در طی دودهه اخیر توانسته است ایــــن کشور را در زمره معدود کشورهای بی که بسرعت بسوی صنعتی شدن پیش میروند و از توان صادراتی زیادی برخوردارند، در صحنه بین المللی مطرح نماید و به کشورهای با منابع محدود طبیعی و مالی می آموزد که سیاست جایگزینی واردات در بلندمدت برای آنها نتایج بسیار مطلوبی نمی تواند در برداشته باشد و بهتر است این کشورها با برون گزائی اقتصادی و گشودن بازارهای جهانی بروی تجارت کشورشان تحرک سی در جهت شکوفائی و رشد اقتصاد خویش فراهم آورند .

ضمیمه : فهرست سیاست‌های عمده بکار گرفته شده در جهت تشویق صادرات
 در کره جنوبی
 پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
 رتال جامع علوم انسانی

نوع سیاست تشویقی

سال شروع و مدت اجرا

مشوقهای مالیاتی :

- معافیت مالیاتی صدور کالاهای ۱۹۵۰ ۴ سال
- معافیت مالیاتی مشاغل مربوط به صادرات ۱۹۶۲ ۱ سال
- ۵۰ درصد معافیت مالیات بر درآمد صاحبان درکنندگان ۱۹۶۱ ۱ سال
 ۱۹۷۱ ۱۲ سال
- اختصاص بخشی از درآمد مالیاتی به توسعه بازارهای خارجی ۱۹۶۹ ۸ سال

تعرفه‌ها :

۳ سال	۱۹۶۴	– معافیت تعرفه‌ای برای کالاهای سرمایه‌ای
۱۲ سال	۱۹۷۳	که در تولید صادرات بکار می‌روند
۴ سال	۱۹۶۱	– معافیت تعرفه‌ای برای واردات مواد خام
۶ سال	۱۹۷۵	مورد نیاز تولید کالاهای صادراتی
		– با زیردخت عوارض دریا، فتنی به واردکنندگان
۷ سال	۱۹۷۵	مواد خام مورد نیاز صنایع صادراتی
		– اعطای مجوز به واردکنندگان مواد اولیه
		صنایع صادراتی جهت ورود مواد دبیش از
۷ سال	۱۹۶۵	میزان مورد نیاز

مشوقهای مالی :

۲ سال	۱۹۴۸	– انجام تشریفات مالی مربوط به جمع آوری
۷ سال	۱۹۵۵	کالاهای صادراتی
۶ سال	۱۹۵۰	– تامین مالی مربوط به حمل و نقل صادرات
۷ سال	۱۹۵۵	– اعتبارات صادراتی (اعتبارات تجاری
۶ سال	۱۹۵۰	تا قبل از سال ۱۹۶۱)
		– انجام امور مالی مربوط به خریدهای
۹ سال	۱۹۶۲	نیروهای نظامی آمریکائی مستقر در کره
۷ سال	۱۹۶۴	– اختصاص سرمایه‌ای جهت توسعه صنایع
۹ سال	۱۹۶۹	صادراتی
		– اختصاص بودجه در جهت تبدیل موسسات
۲ سال	۱۹۶۴	کوچک و متوسط به صنایع صادراتی
		– اختصاص مبلغی جهت فراهم آوردن صادرات
۹ سال	۱۹۶۹	محصولات کشاورزی و دریائی
۵ سال	۱۹۶۷	– اعطای وام بصورت ارز خارجی
۱۰ سال	۱۹۶۹	– تسهیلات اعتباری برای صادرات

سایر مشوقهای صادراتی :

۶ سال	۱۹۴۹	سیستم سپرده گذاری بصورت ارزی خارجی
		اعطای مجوز واردات بر اساس عملکرد
۱ سال	۱۹۵۳	صادرات سال قبل
۵ سال	۱۹۵۱	پردها خت های ترجیحی بعنوان جایزه
	۱۹۶۱	صادرات
-	۱۹۵۴-۱۹۵۵-۱۹۶۰-۱۹۶۵	سوبسیدهای صادراتی
-	۱۹۵۸	تخفیف نرخ حمل و نقل جاده ای
		حقوق انحصاری بر صادرات اقلام بخصوص
۴ سال	۱۹۶۰	به مناطق خاص
		تاسیس موسسات صادراتی برای کالاهای
۹ سال	۱۹۶۱	مختلف
تابحال	۱۹۶۲	ایجاد موسسه " KOTRA "
۱۱ سال	۱۹۶۲	سیستم ارتباط صادرات- واردات
تابحال	۱۹۶۵-۱۹۷۶	تخفیف نرخ استفاده از برق
		اعطای اعتبارات ترجیحی به تجار
۲ سال	۱۹۶۷	بر اساس عملکرد صادرات مربوط به سال
		قبل آنها
۵ سال	۱۹۷۵	بیمه صادرات
۵ سال	۱۹۷۵	موسسات عمومی تجاری
تابحال	۱۹۷۷	تشکیل بانک صادرات و واردات
		راهنامه های دولتی در زمینه قیمت گذاری
		کالاهای صادراتی